

Rigsdagsmændene faa 6 Kr. om Dagen efter den 1. April. Det er saadan en Slags Anden-Klasses Betaling, der ydes efter den Tid. Jeg tror, at vi vilde være bedrø tjente med at faa fastslaaet enten en fast Sum for hele Aaret som i andre Lande eller ogsaa faste Diæter for hver Dag, hele Rigsdagssamlingen varer. Den Sum, Rigsdagsmændene oppebære, behøvede ikke af den Grund at blive større, saaledes at der derigennem paaførtes Statskassen nogen større Udgift. Jeg synes kun, at Paragraphen ser lidt smagløs ud, saaledes som den nu er formuleret.

Endelig skal jeg henlede Opmærksomheden paa § 105, der omtaler Søfolks Valgret. Det er ganske naturligt, at den Lov, der i Fjor blev vedtagen om dette Emne, maa gøre Forandring paa Valgloven i det hele taget. Det er imidlertid ret uheldigt at henvise til en helt anden Lov, som man ikke har sammen med denne, men som man skal have ved Siden af, naar man skæl til at lede et Valg. Mon det ikke var rimeligt, at den omtalte Lov blev indarbejdet i Valgloven?

Ved Gennemlæsningen af dette Lovforslag have Bemærkningerne for øvrigt for mig været af størst Interesse. Bemærkningerne til et Lovforslag skulle jo ellers støtte Lovforslaget, godtgøre Lovforslagets og dets Bestemmelser Berettigelse. Men naar man læser Bemærkningerne til dette Lovforslag igennem og ser paa den Statistik, der følger med, forekommer det mig, man maa komme til det Resultat, at Bemærkningerne ikke støtte Forslaget, men snarere bevise, at det ikke er, som det skal være. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med at gennemgaa alle de mange Tal for de forskellige Valgkredse; men jeg skal tage nogle Eksempler fra de større Byer, hvor Forholdet naturligvis ogsaa viser sig klarest. Hvis man sammenligner Valgkredsens Indbyggerantal efter Folketællingerne i 1906 og 1911, ser man, hvilke uhyre Svingninger der allerede er foregaaet i disse fem Aar. Iste Valgkreds i København, saaledes som den var foreslaaet i Fjor, har i disse fem Aar haft en Tilvækst i Indbyggerantallet af 2,720; 2den Valgkreds har haft en Tilvækst af 2,023 Indbyggere, 3die Valgkreds af 3,911, 4de Valgkreds en Tilbagegang af 569 Indbyggere, 5te en Tilbagegang af 288, 6te en Tilvækst af 6,056, 7de en Tilgang af 3,596. Derefter følger 8de Valgkreds med en Tilbagegang af 2,959 Indbyggere, 9de Valgkreds med en Tilbagegang af 1,428 Indbyggere, 10de Valgkreds med en Tilbagegang af 2,542,

11te Valgkreds med en Tilbagegang af 1,306, 12te Valgkreds med en Tilvækst af 1,694, 13de Valgkreds med en Tilvækst af 4,524, 14de Valgkreds med en Tilvækst af 5,260, 15de Valgkreds med en Tilvækst af 8,809, 16de Valgkreds med en Tilvækst af 3,046, 17de Valgkreds med en Tilvækst af 550, 18de Valgkreds med en Tilbagegang af 289 og 19de Valgkreds med en Fremgang af 3,061 Indbyggere. Ligeledes giver Forandringen sig stærkt Udslag i Odense, hvor Iste Valgkreds er tiltagen med 473 Indbyggere, medens 2den Valgkreds er tiltagen med 3,349. I Aarhus er Forholdet noget lignende. Aarhus Midtkreds har haft en Tilbagegang af 2,674; men Aarhus nordre Kreds har haft en Fremgang af 2,647 og Aarhus søndre en Fremgang af 7,869.

Disse Tal vise aldeles eklatant, at hvis vi i Fjor havde fulgt Opfordringen om at vedtage det da forelagte Lovforslag, saa vilde denne Lov allerede i Aar have været ganske forelådet og have indeholdt store Uretfærdigheder. Der gives sikkert ingen anden Maade at komme ud over dette paa end ved at følge den Vej, mit Parti har anvist: at gaa over til Forholdstalsvalg. Dette ønske vi ogsaa at arbejde for under de Forhandlinger, som ville komme i Udvalget, og vi kunne ikke tænke os nogen retfærdig Valgkredsordning uden Indførelse af Forholdstalsvalg. Dette er da heller ikke noget enestaaende for Danmark. Jeg skal henvise til, at f. Eks. vort Naboland Sverige, som for ganske nylig har faaet en ny Forfatning; ogsaa har indført Forholdstalsvalg til begge Rigsdagens Afdelinger.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale et videre Arbejde paa at faa et godt fremtidigt Grundlag ud af denne Lov.

Enevold Sørensen: Om dette Forslag skal jeg indskrænke mig til at henvise til mine Udtalelser, da Sagen sidst var til Behandling. Hovedsagen, det vigtigste, er jo Indførelsen af Kommuneafstemning, og hvad der end forhen har kunnet tale for Bibeholdelsen af den almindelige og offentlige Valghandling, er det sikkert nu rettest at gaa til Kommuneafstemning, og da navnlig, naar Kvinder i sin Tid faa Valgret. Da vil den gamle Ordning, hvor man mange Steder skulde drage flere Mil til Valgstedet, faktisk være en Hindring for, at baade Mand og Hustru kunne møde ved Valgstedet og afgive deres Stemme. Det andet nye Punkt er Indførelsen af Omvalg, hvorom der heller neppe vil blive større Uenighed.

Om selve Kredsinddelingen skal jeg